

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Tomáše Kocourka a soudkyň Evy Šonkové a Sylvy Šiškeové v právní věci žalobce: **P. C.**, zast. JUDr. Matějem Šedivým, advokátem, se sídlem Václavské náměstí 831/21, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 1. 2024, č. j. OAM-1478/ZA-ZA11-K12-2023, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 21. 3. 2024, č. j. 13 Az 6/2024-22, o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Návrh žalobce na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti **se z a m í t á .**

Odůvodnění:

[1] Žalobce je státním občanem Moldavské republiky. Tvrdí, že z důvodu své sexuální orientace čelí v zemi původu společenskému útisku. Proto podal žádost o udělení mezinárodní ochrany, kterou žalovaný rozhodnutím ze dne 16. 1. 2024, č. j. OAM-1478/ZA-ZA11-K12-2023, zamítl jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.

[2] Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce žalobu k Městskému soudu v Praze (dále jen „městský soud“), který ji v záhlaví označeným rozsudkem zamítl.

[3] Proti rozsudku městského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost, se kterou spojil návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Vzhledem k tomu, že návrh na přiznání odkladného účinku nebyl odůvodněn, vyzval Nejvyšší správní soud (dále jen „NSS“) stěžovatele usnesením ze dne 30. 4. 2024, č. j. 2 Azs 95/2024-11, aby podaný návrh doplnil o důvody, pro něž jej žádá.

[4] NSS obdržel dne 12. 5. 2024 podání stěžovatele, které je rozděleno na dvě části. První část je věnovaná odůvodnění návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Stěžovatel uvádí, že v případě nepřiznání odkladného účinku mu hrozí vycestování mimo území České republiky, přičemž nebylo postaveno najisto, že mu v takovémto případě nehrozí azylově relevantní nebezpečí, tj. ohrožení na životě a zdraví. Stěžovatel odkazuje na

usnesení NSS ze dne 18. 8. 2011, č. j. 5 As 73/2011-100, ve kterém soud konstatuje, že ačkoliv k nucenému opuštění České republiky by došlo až na základě rozhodnutí o správním vyhoštění, tato skutečnost nemůže být důvodem pro zamítnutí návrhu na přiznání odkladného účinku. Nelze předpokládat, že cizinec má předejít případné nenahraditelné újmě tím, že bude vědomě porušovat zákon nelegálním pobytem na území České republiky, a vystaví se tak riziku, že mu bude uloženo správní vyhoštění. K právu na spravedlivý proces náleží i právo účastníka vystupovat během tohoto řízení osobně, být v kontaktu se svým právním zástupcem, udělovat mu konkrétní pokyny a podobně. Stěžovatel rovněž poukázal na závěry vyslovené v usnesení NSS ze dne 4. 10. 2005, č. j. 8 As 26/2005-76, ve kterém soud uvedl, že rozhodnutí o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je svou podstatou rozhodnutím předběžné povahy a nelze z něj předjímat rozhodnutí o věci samé. V druhé části podání jsou doplněny důvody pro podání kasační stížnosti. V této části stěžovatel uvádí, že se v Moldavsku obává útlatku ze strany společnosti z důvodu své sexuální orientace.

[5] Žalovaný ve svém vyjádření k návrhu uvedl, že je na stěžovateli, aby podrobně zdůvodnil, proč má být jeho kasační stížnosti přiznán odkladný účinek. Domnívá se, že v případě stěžovatele takové mimořádné skutečnosti neexistují. Žalovaný navrhl, aby kasační stížnosti nebyl přiznán odkladný účinek.

[6] Kasační stížnost v této věci nemá ze zákona odkladný účinek (§ 32 odst. 2 a 5 zákona o azylu). NSS jej však může na návrh stěžovatele přiznat, jsou-li splněny tři materiální předpoklady. Zaprvé výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí musí pro stěžovatele znamenat újmu; zadruhé újma musí být pro stěžovatele nepoměrně větší, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám; a nakonec zatřetí přiznání odkladného účinku nesmí být v rozporu s důležitým veřejným zájmem [§ 107 ve spojení s § 73 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), viz též usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 1. 7. 2015 č. j. 10 Ads 99/2014-58, č. 3270/2015 Sb. NSS]. Uvedené předpoklady musí být naplněny kumulativně.

[7] Posouzení vzniku kvalifikované újmy je vždy individuální, závislé pouze na konkrétní situaci stěžovatele. Celé řízení o kasační stížnosti je ovládáno dispoziční zásadou, podle které soud není povolán k tomu, aby za stěžovatele vlastní vyhledávací činností zjišťoval či dokazoval důvody pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Návrh na přiznání odkladného účinku musí být dostatečně individualizovaný a podepřený konkrétními důkazy (srov. usnesení NSS ze dne 30. 1. 2012, č. j. 8 As 65/2011-74). Povinnost tvrdit vznik újmy má proto stěžovatel, který musí konkretizovat, jakou újmu by pro něj znamenal výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí, její intenzitu a z jakých okolností vznik této újmy vyvozuje (viz usnesení NSS ze dne 29. 2. 2012, č. j. 1 As 27/2012-32). Stěžovatele tak tíží nejen břemeno tvrzení, ale také břemeno důkazní, k jehož unesení musí svá tvrzení uvedená v návrhu řádně doložit (viz usnesení NSS ze dne 24. 9. 2015, č. j. 2 As 218/2015-50). Stěžovatelem uvedená tvrzení musí svědčit o tom, že negativní následek, jehož se v souvislosti s napadeným rozsudkem městského soudu (resp. s rozhodnutím žalovaného) obává, by pro něj byl zásadním zásahem. Hrozící újma přitom musí být závažná a reálná, nikoliv pouze hypotetická a bagatelní. Na podporu svých tvrzení proto musí stěžovatel navrhnout dostatečně přesvědčivé důkazy.

pokračování

[8] Stěžovatel v návrhu na přiznání odkladného účinku ani v jeho doplnění neuvedl žádné skutečnosti, z nichž by soud mohl dovodit existenci hrozby újmy dosahující takové intenzity, aby odůvodňovala přiznání odkladného účinku. V části I. doplnění kasační stížnosti, která se týká návrhu na přiznání odkladného účinku, pouze uvedl, že pokud soud nepřizná kasační stížnosti odkladný účinek, pak bude muset vycestovat z České republiky. Podle stěžovatele není postaveno najisto, že v takovémto případě nehrozí azylově relevantní nebezpečí, tj. ohrožení na životě a zdraví. Nijak ovšem neuvádí, jak by toto nebezpečí mohlo vzniknout. Dále stěžovatel cituje části odůvodnění dvou usnesení NSS, která NSS nepovažuje za relevantní pro posouzení návrhu v této věci (viz níže). Nakonec stěžovatel zmínil v části II. podání, že se v případě nuceného vycestování zpět do Moldavska obává útlatku z důvodu své sexuální orientace. Stěžovatel však tento argument nijak nerozvedl, nevysvětlil, jak by mu mohla tato újma vzniknout a v jakém rozsahu. Tvzení o obavách z útlatku zůstalo v rovině obecného (neurčitého) a ničím nepodloženého konstatování, které nesvědčí o mimořádné situaci stěžovatele odůvodňující výjimečné přiznání odkladného účinku. Stěžovatel tedy neunesl ani prvotní břemeno tvrzení.

[9] Ke stěžovatelem odkazovaným usnesením NSS lze poznamenat, že rozhodování o odkladném účinku je výsledkem posuzování a hodnocení individuálních okolností každého jednotlivého případu a konkrétního navrhovatele. Stěžovatel cituje usnesení NSS ze dne 18. 8. 2011, č. j. 5 As 73/2011-100, kterým NSS přiznal kasační stížnosti odkladný účinek. Stěžovatel v tomto řízení brojil proti rozhodnutí, kterým mu byl zrušen trvalý pobyt na území České republiky, přičemž před soudem uváděl zcela konkrétní důvody, jak by mu mohla vzniknout újma v případě nepřiznání odkladného účinku. Při nuceném vycestování by totiž musel opustit svou těhotnou manželku s dítětem a neexistuje žádný jiný stát, ve kterém by se mohl s rodinou bez vážných existenčních a sociálních problémů usadit. Z tohoto důvodu NSS dospěl k závěru, že by nepřiznáním odkladného účinku mohla stěžovateli vzniknout nenahraditelná újma. NSS v tomto případě posoudil individuální situaci stěžovatele, důkazy a jeho tvrzení uvedená v návrhu na přiznání odkladného účinku a dospěl k závěru, že by mohla stěžovateli vzniknout újma. Toto rozhodnutí tak bylo vydáno za odlišné skutkové situace. Je pravda, že NSS v usnesení uvádí, že jen „*stěží lze předpokládat, že cizinec má předejít případné nenahraditelné újmě tím, že bude vědomě porušovat zákon nelegálním pobytem na území ČR a vystavovat se riziku, že mu bude uděleno správní vyhoštění*“. Je zásadní, že stěžovatel v odkazované věci uvedl, jak mu může vzniknout nenahraditelná újma a v čem spočívá, v důsledku čehož NSS shledal příčinnou souvislost mezi právními účinky žalobou napadeného rozhodnutí a možným vznikem újmy. Toto usnesení NSS nelze vykládat tak, že každý stěžovatel, který musí v důsledku nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti vycestovat z území České republiky, jinak by se vystavil riziku uložení správního vyhoštění, má automaticky právo na přiznání odkladného účinku. Skutečnost, že stěžovatel bude muset opustit území České republiky, sama o sobě nezakládá důvod k přiznání odkladného účinku (viz usnesení NSS ze dne 28. 6. 2023, č. j. 10 Azs 151/2023-27).

[10] Ve vztahu k tvrzení, že stěžovatel by měl mít možnost setrvat na území České republiky až do pravomocného rozhodnutí o jeho kasační stížnosti, NSS odkazuje na bod 61 usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 16. 6. 2020, č. j. 8 Azs 339/2019-38, č. 4039/2020 Sb. NSS, ve kterém rozšířený senát uvedl, že „*[o]becně vyjádřený zájem cizozemského stěžovatele na osobní účasti v řízení o kasační stížnosti či jeho právo být v kontaktu*

s advokátem a s tím související ochrana spravedlivého procesu nemohou být samy o sobě bez dalších individuálních okolností důvodem pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti“. Jinak řečeno, návrhu na přiznání odkladného účinku nelze vyhovět, pokud se tento návrh opírá pouze o obecnou argumentaci právem na spravedlivý proces, aniž by zde byly další, individualizované a závažné okolnosti, které mimořádné vyloučení účinků napadeného pravomocného rozhodnutí odůvodňují (shodně též bod 8 usnesení NSS ze dne 14. 12. 2017, č. j. 9 Azs 362/2017-39, nebo usnesení NSS ze dne 6. 1. 2016, č. j. 2 Azs 271/2015-32).

[11] Podle druhého stěžovatelem citovaného usnesení NSS ze dne 4. 10. 2005, č. j. 8 As 26/2005-76, č. 1072/2007 Sb. NSS, je rozhodnutí o přiznání odkladného účinku svým charakterem rozhodnutím předběžné povahy a nelze v něm předjímat rozhodnutí ve věci samé. Tento závěr se nevztahuje na to, jestli má, nebo nemá být přiznán kasační stížnosti odkladný účinek, pouze vymezuje vztah mezi tímto rozhodnutím a rozhodnutím ve věci samé.

[12] NSS uzavírá, že stěžovatel netvrdil a neprokázal, že by byly naplněny základní podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, a proto rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení.

[13] Závěrem NSS připomíná, že usnesení o přiznání, či nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti je rozhodnutím předběžné povahy a nelze na jeho základě předjímat, jak bude rozhodnuto o kasační stížnosti samotné (viz stěžovatelem citované usnesení NSS č. j. 8 As 26/2005-76).

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. května 2024

Tomáš Kocourek
předseda senátu